

Alicja Wargacka

"Polska mapa międzynarodowych konwencji praw człowieka", red. Mirosław Wróblewski, Warszawa 2013 : [recenzja]

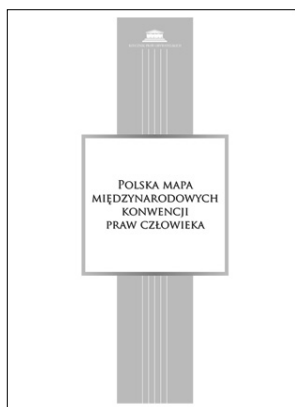
Bezpieczeństwo : teoria i praktyka : czasopismo Krakowskiej Szkoły Wyższej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 8/1, 141-142

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Alicja Wargacka
*Polska mapa międzynarodowych
konwencji praw człowieka*
pod redakcją
Mirosława Wróblewskiego

[Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa 2013,
79 s.]

Polska mapa międzynarodowych konwencji praw człowieka została wydana przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich. Jest także dostępna w formie elektronicznej na stronie RPO¹. Redaktorem tomu oraz autorem wstępu i czwartego rozdziału jest Mirosław Wróblewski, Dyrektor Zespołu Prawa Konstytucyjnego i Międzynarodowego w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich. Autorką rozdziału trzeciego jest Karolina Miksa, a rozdziałów pierwszego i drugiego Maria Radziejowska. Ze względu na autorów i wydawcę pozycja ta jest ważna i wiele mówi o obecnym podejściu państwa polskiego do tak fundamentalnego zagadnienia, jakim jest ochrona praw człowieka. Jak wynika ze wstępu, „niniejsza publikacja powinna (...) przyczynić się do podjęcia dyskusji nad polityką konwencyjną Rzeczypospolitej w zakresie zaciągania międzynarodowych zobowiązań w celu ochrony praw jednostki, debaty nad wieloletnim planem działań w tym zakresie, wreszcie wyjaśnienia przyczyn dotychczasowych zaległości, bądź wrażenia przypadkowości, jeśli chodzi o prawnomiędzynarodową ochronę praw polskich obywateli”.

Pierwszy z czterech rozdziałów książki przedstawia Konwencje Organizacji Narodów Zjednoczonych: na początku w formie tabeli, a następnie opisowej. Tę strukturę zachowują również rozdziały drugi i trzeci traktujące odpowiednio o Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz Konwencjach Rady Europy. Oprócz zwięzłego opisu

* Magister, radca prawny.

¹ <http://www.brpo.gov.pl/pl/content/polska-mapa-miedzynarodowych-konwencji-praw-czlowieka>, dostęp 21 kwietnia 2014 r.

każdej konwencji, przy niektórych zaprezentowane jest stanowisko RPO i jego działania na rzecz jej ratyfikacji lub jego opinia o zbieżności przepisów wewnętrznych Polski z regulacjami konwencji. Krótki, ale bardzo znaczący jest rozdział czwarty przedstawiający w skondensowanej formie najważniejsze zalecenia Rzecznika Praw Obywatelskich wynikające z analizy zaprezentowanej w poprzednich rozdziałach. Omawiana pozycja nie zawiera aktów prawnych konwencji.

Wbrew tytułowi publikacja nie odnosi się jedynie do międzynarodowych konwencji praw człowieka podpisanych i ratyfikowanych przez Polskę, ale zawiera kompleksowe zestawienie przedmiotowych umów międzynarodowych, do których Polska z różnych powodów nie przystąpiła. Stąd bierze się wartość omawianej książki, która mimo niewielkiej objętości w sposób jasny i klarowny pozwala zdać sobie sprawę z tego, jak w ostatnich latach zmieniła się postawa Polski wobec międzynarodowej ochrony praw człowieka, i skłania do refleksji nad wiążącą się z tym pozycją Rzeczypospolitej wśród współczesnych państw demokratycznych. Należy też zwrócić uwagę na towarzyszące publikacji wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich Ireny Lipowicz do Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2014 r., w którym stwierdziła ona, że „Duże zaniepokojenie budzi brak ratyfikacji, mimo ich podpisania, wielu ważnych dla ochrony praw i wolności obywatela konwencji i innych umów międzynarodowych. Decyzje o związaniu się przez Polskę konkretną umową sprawiają wrażenie przypadkowości”².

Sytuacji nie poprawia fakt, że zgodnie z art. 5 ustawy o umowach międzynarodowych z dnia 14 kwietnia 2000 r., „Minister kierujący działem administracji rządowej właściwy do spraw, których dotyczy umowa międzynarodowa, po uzgodnieniu projektu umowy i instrukcji negocjacyjnej z ministrem właściwym do spraw zagranicznych oraz z innymi zainteresowanymi ministrami, składa Prezesowi Rady Ministrów wniosek o udzielenie zgody na rozpoczęcie negocjacji umowy międzynarodowej”. To w praktyce oznacza znaczne rozproszenie działań w tej materii.

Jak słusznie zauważono we wstępie *Polskiej mapy międzynarodowych konwencji praw człowieka*, potrzebne jest ostateczne zdecydowanie o konieczności dostosowania wewnętrznego prawa polskiego do wymogów konwencji, czy też uznanie, że ma być ona jedynie wzorcem do implementacji w późniejszym terminie.

Ewa Siedlecka w artykule w „Gazecie Wyborczej” pt. *Polska zaniechała 71 konwencji chroniących prawa człowieka. Rząd boi się odszkodowań*³ celnie zauważyła niechlubną rolę polityki wewnętrznej państwa przy braku ratyfikacji m.in. Konwencji Bioetycznej Rady Europy.

Polska mapa międzynarodowych konwencji praw człowieka jest cenną i potrzebną pozycją. Powinna dać bodziec do działań decydentom politycznym, którzy winni dążyć do zapewnienia obywatelom i nie tylko, najwyższych standardów ochrony praw człowieka. Niezbędna jest zarówno prawnikom, jak i zwykłym czytelnikom, gdyż dotyczy fundamentalnych praw, które winny być zagwarantowane wszystkim. Dzięki lekturze tej książki możemy uświadomić sobie, jak wiele podstawowych prerogatyw obowiązujących w innych demokratycznych krajach z powodu różnych okoliczności nie znalazło miejsca w polskim porządku prawnym. Świadomość prawna, zwłaszcza w tak niezwykle ważnej dziedzinie jak ochrona praw człowieka, jest nie do przecenienia.

² www.brpo.gov.pl/sites/default/files/WG_PRM_Konwencje_22012014.pdf, dostęp 21 kwietnia 2014 r.

³ E. Siedlecka, *Polska zaniechała 71 konwencji chroniących prawa człowieka. Rząd boi się odszkodowań* [online:] wyborcza.pl/1,75478,15713623,Polska_zaniechala_71_konwencji_chroniacych_prawa_czlowieka_.html, dostęp 21 kwietnia 2014 r.